İPOTEK FİNANSMANI KURULUŞLARINA İLİŞKİN ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ

(III-60.1)

(17/7/2014 tarihli ve 29063 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

Tebliğ değişikliklerine ilişkin liste:

1)26/8/2020 tarihli ve 31225 sayılı Resmi Gazete'de İpotek Finansman Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (III-60.1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-60.1.a) yayımlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, ipotek finansmanı kuruluşlarına ve bu kuruluşların faaliyetlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

(2) İpotek finansmanı kuruluşlarına görev ve yetki veren diğer kanunların ilgili hükümleri saklıdır.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 60 ıncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

b) BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

c) İDMK: İpoteğe dayalı menkul kıymetleri,

ç) İpotek finansmanı kuruluşu, İFK: Münhasıran bu Tebliğde belirtilen faaliyetlerin yerine getirilmesi amacıyla anonim şirket şeklinde kurulmuş olan sermaye piyasası kurumunu,

d) İpotekli sermaye piyasası araçları: Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde tanımlanan sermaye piyasası araçlarını,

e) İTMK: İpotek teminatlı menkul kıymetleri,

f) Kanun: 6362 sayılı Kanunu,

g) Konut finansmanı: Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan faaliyeti,

ğ) Konut finansmanı fonu, KFF: İDMK karşılığında toplanan paralarla, İDMK sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre fon içtüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan mal varlığını,

h) Konut finansmanı kuruluşları: Konut finansmanı kapsamında doğrudan tüketiciye kredi kullandıran ya da finansal kiralama yapan bankalar ile BDDK tarafından konut finansmanı faaliyetinde bulunması uygun görülen finansal kiralama şirketleri ve finansman şirketlerini,

ı) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

i) Mesleki özen ve titizlik ilkesi: Dikkatli ve basiretli bir kişinin aynı koşullar altında ayrıntılara vereceği önemi ve göstereceği dikkat ve gayreti,

j) Önemli etkiye sahip ortak: İFK'nın sermaye veya oy haklarının dolaylı olarak % 10 veya daha fazlasını temsil eden paylara veya bu oranın altında olsa dahi genel kurulda yönetim kurulu üye sayısının salt çoğunluğuna karşılık gelen sayıda üyelikler için seçme veya aday gösterme hakkı veren imtiyazlı paylara sahip olan kişiyi,

k) TTK: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,

l) Varlıklar: İDMK, İTMK, varlığa dayalı menkul kıymet ve varlık teminatlı menkul kıymet ihracına konu edilebilecek nitelikteki kredi ve alacakları, ipotekli sermaye piyasası araçlarını, varlığa dayalı menkul kıymetleri, varlık teminatlı menkul kıymetleri ve Kurulca uygun görülen diğer varlıkları,

m) Varlık finansmanı: Kanunun 57 nci maddesinin dördüncü fıkrasında tanımlanan faaliyeti,

n) Varlık finansmanı fonu, VFF: Varlığa dayalı menkul kıymet karşılığında toplanan paralarla, varlığa dayalı menkul kıymet sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre fon içtüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan mal varlığını,

o) Varlık kiralama şirketi, VKŞ: Münhasıran kira sertifikası ihraç etmek üzere anonim şirket şeklinde kurulmuş olan sermaye piyasası kurumunu,

ö) VDMK: Varlığa dayalı menkul kıymetleri,

p) VTMK: Varlık teminatlı menkul kıymetleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Kuruluş ve Faaliyet İzinlerine İlişkin Esaslar

Kuruluş şartları

MADDE 4 – (1) Kuruluş izin başvurularının Kurulca değerlendirilebilmesi için İFK'nın;

a) TTK hükümleri uyarınca kayıtlı sermaye sistemine tabi olması,

b) **(Değişik: RG-26/8/2020-31225)** Başlangıç sermayesinin en az 50.000.000 TL olması,

c) Paylarının tamamının nama yazılı olması,

ç) Paylarının nakit karşılığı çıkarılması ve pay bedellerinin kuruluş sırasında tam, nakden ve her türlü muvazaadan âri olarak ödenmiş olması,

d) Esas sözleşmesinin Kanun, bu Tebliğ ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olması,

e) Kurucu ortaklarının, yönetim kurulu üyelerinin ve genel müdürünün bu Tebliğde öngörülen şartları haiz olması,

f) Ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması,

gerekir.

(2) Faaliyet konusu farklı olan şirketlerin İFK'ya dönüşmesine izin verilmez.

(3) Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen tutar, her yıl Kurulca yeniden belirlenebilir.

Kuruculardaki aranan şartlar

MADDE 5 – (1) İFK kurucularına ilişkin olarak;

a) Kurucu ortakların; konut finansmanı kuruluşu, İFK, geniş yetkili aracı kurum, VTMK ihraççısı niteliğini haiz kuruluş, VKŞ, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Kanunun dördüncü kısmında belirtilen kurumlar veya Kurulca uygun görülen kuruluşlardan olması,

b) Kurucu ortaklar ile önemli etkiye sahip tüzel kişi ortakların;

1) Bankacılık Kanununda kurucu ortaklar için aranan şartları taşıması,

2) Muaccel vergi borcunun bulunmaması,

3) Kendi özel mevzuatları ve sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde faaliyetlerinin sürekli veya son bir yıl içinde bir ay veya daha fazla süreyle geçici olarak sınırlandırılması veya durdurulması kararı verilmemiş olması,

4) Kurucusu veya hizmet sağlayıcısı oldukları KFF ve VFF'nin faaliyetleri süresince geri ödeme güçlüğüne düşmemiş olması,

5) İhraççısı oldukları İTMK ve VTMK'dan kaynaklanan yükümlülüklerin kısmen ya da tamamen yerine getirilememesi sonucunda idareci atanması aşamasına gelinmemiş olması,

c) Önemli etkiye sahip gerçek kişi ortakların,

1) (b) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları haiz olması,

2) Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,

3) Mülga 14/1/1982 tarihli ve 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve eklerine göre kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,

4) Fon kurulu üyesi olarak görev yaptıkları KFF ve VFF'nin, üye olarak görev yaptıkları süre boyunca geri ödeme güçlüğüne düşmemiş olması,

5) Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca işlem yasaklı olmaması,

6) 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunda düzenlenen suçlardan mahkum olmaması,

zorunludur.

(2) Kamu tüzel kişiliğini haiz kurucular, kamu kurumları ile kamu sermayeli kuruluşlar, Kanunun dördüncü kısmında belirtilen kurumlar ve Kurulca uygun görülen uluslararası kuruluşlar için birinci fıkranın (b) ve (c) bendinde yer verilen şartlar aranmaz.

(3) Kurucu ortaklar ile önemli etkiye sahip gerçek ve tüzel kişi ortakların yabancı uyruklu olması veya yurtdışında yerleşik olması halinde, birinci fıkrada belirtilen belgelerin muadili istenir ve Kurulca yabancı ortağın ülkesindeki yetkili otoriteden söz konusu ortak hakkında görüş alınır.

(4) Konut finansmanı kuruluşlarının İFK'da doğrudan veya dolaylı olarak pay sahibi olması halinde BDDK'nın uygun görüşü alınır.

Kuruluş başvuruları ve kuruluş izinleri

MADDE 6 – (1) Kurucu veya kuruculardan biri tarafından İFK kuruluş izni alınmak üzere;

a) Kurulca belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanan kuruluş başvuru formu ve esas sözleşme taslağı,

b) Kurucu ortakların kurulacak İFK'da ortak olunmasına ilişkin yetkili kurullarından alınmış noter onaylı karar örnekleri,

c) Kurucu ortakların ve önemli etkiye sahip ortakların 5 inci maddede yer alan şartları taşıdıklarını tevsik eden belgeler,

ç) Kurulca istenecek diğer bilgi ve belgeler

ile birlikte Kurula başvurulur.

(2) Kurul, kuruluş izni başvurularında İFK'nın tüzel kişi ortaklarında özel bağımsız denetim yaptırmış olma şartını arayabilir. Bu şart ortaklık yapısı değişikliği başvurularında da aranabilir.

(3) Yabancı uyruklu veya yurtdışında yerleşik kişilerce temin edilecek bilgi ve belgeler hakkında bu madde hükümleri kıyasen uygulanır. Kurul, temin edilecek belgelerin yeminli tercüman tarafından tercüme edilmesini isteyebilir.

(4) Kuruluş izni başvuruları, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren üç ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve alınan kararlar ilgililere 10 iş günü içinde bildirilir.

(5) Başvuruda sunulan bilgi ve belgelerin eksik olması veya ek bilgi ve belgeye ihtiyaç duyulması halinde, başvuru tarihinden itibaren 10 iş günü içinde başvuru sahibi yazı ile ya da elektronik ortamda bilgilendirilerek, eksikliklerin 20 iş günü içinde giderilmesi istenir. Bu takdirde, dördüncü fıkrada öngörülen süreler, söz konusu eksik veya ek bilgi ve belgelerin tamamının Kurula sunulduğu tarihten itibaren baştan işlemeye başlar. Makul sebeplerin varlığı halinde ve başvuru sahibinin talebi üzerine Kurulca başvuru sahibine 20 iş gününe kadar ek süre verilebilir.

(6) Kurulca yapılacak değerlendirme sonucunda başvurunun uygun görülmesi halinde, kuruluş işlemlerinin tamamlanması için Gümrük ve Ticaret Bakanlığına başvurulur. Kuruluş işlemlerinde esas sözleşmenin konuya ilişkin Kurul izninin tebellüğ edildiği tarihi müteakip en geç üç ay içinde ticaret siciline tescil ettirilmesi zorunludur. Aksi halde verilen kuruluş izni iptal edilir.

Ticaret unvanı ve işletme adı kullanımı

MADDE 7 – (1) İFK'nın ticaret unvanında "ipotek finansmanı" ibaresini kullanması zorunludur. İFK'nın işletme adı kullanmak istemesi halinde Kuruldan izin alması ve bu adı da tescil ve ilan ettirmesi zorunludur.

(2) İFK'nın yazılı ve görsel basın ve yayın organlarında yer alacak her türlü ilan ve reklamları ile tüm yazışmalarında işletme adı ile birlikte ticaret unvanını kullanması zorunludur.

Faaliyet izinleri

MADDE 8 – (1) İFK'lar, kuruluşa ilişkin Kurul izninin tebellüğ edildiği tarihi müteakip en geç üç ay içerisinde faaliyet izni almak üzere Kurula başvururlar.

(2) Faaliyet izni başvurularının Kurulca değerlendirilebilmesi için;

a) Kuruluş şartlarının kaybedilmemiş,

b) 10 uncu madde uyarınca gerekli yönetim ve organizasyon yapısının oluşturulmuş,

c) Bu Tebliğ kapsamında gerçekleştirilecek ipotekli sermaye piyasası aracı ihraç programının hazırlanmış,

ç) Bu Tebliğde belirtilen şartları haiz yöneticilerin ve personelin atanmış,

olması gerekir.

(3) Faaliyet izni başvurularının inceleme ve sonuçlandırma sürelerine ilişkin olarak 6 ncı maddenin beşinci ve altıncı fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Birinci fıkrada belirtilen sürede faaliyet izni almak üzere başvuruda bulunmayan veya başvurunun Kurulca değerlendirilmesi sırasında ikinci fıkrada belirtilen şartları sağlamadığı tespit edilen İFK'lara daha önce verilmiş bulunan kuruluş izni geçersiz olur. İFK'lar, keyfiyetin tebellüğ

edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde esas sözleşmelerindeki ticaret unvanına, amaç ve faaliyet konularına ilişkin hükümleri, bu Tebliğde belirtilen faaliyetleri kapsamayacak şekilde değiştirmek zorundadırlar. İFK'lar bu değişiklikleri yapmadıkları takdirde, TTK'nın 529 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) numaralı bentleri hükümleri gereğince sona ermiş sayılır.

(5) Faaliyet izni alındıktan sonra faaliyet süresince ikinci fıkrada belirtilen şartların sağlanması; bu şartların herhangi birinin kaybedilmesi halinde ise durumun üç iş günü içinde Kurula bildirilmesi zorunludur.

Esas sözleşme değişikliği ve pay devri

MADDE 9 – (1) İFK'ların esas sözleşme değişiklikleri Kurul iznine tabidir. Kurulca uygun görülmeyen ya da Kurulun uygun görüşü alınmaksızın yapılan esas sözleşme değişiklikleri genel kurulda karara bağlanamaz ve ticaret siciline tescil edilemez.

(2) İFK'ların ortakları ile önemli etkiye sahip ortaklarının değişmesi sonucunda İFK'nın doğrudan veya dolaylı ortaklık yapısında meydana gelecek değişikliklerde Kurul izninin alınması zorunludur.

(3) İFK'da pay edinecek ortakların 5 inci maddede belirtilen şartları taşıması zorunludur.

(4) Bu maddenin uygulanmasında;

a) Kamu tüzel kişileri hariç olmak üzere bir tüzel kişinin veya yukarıda sayılanların, sermayelerinin doğrudan veya dolaylı olarak % 25 veya daha fazlasına iştirak ettikleri ortaklıklara,

b) Kurul tarafından aralarında istihdam ilişkisi, akdi ilişki ya da sair nedenlerle birlikte hareket ettiği belirlenenlere,

ait paylar bir kişiye ait addolunur. Bu kişiler arasında yapılacak pay devirlerinde de ikinci fıkra hükmü uygulanır.

(5) Bu maddeye aykırı olarak gerçekleştirilen devirler pay defterine kaydolunmaz ve bu maddeye aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Yönetim ve Organizasyona İlişkin Hükümler

Yönetim ve organizasyon yapısı

MADDE 10 – (1) İFK bünyesinde, etkin bir yönetim ve organizasyon yapısının oluşturulması zorunludur. Yönetim ve organizasyon yapısına ilişkin, asgari olarak;

a) Kurul düzenlemeleriyle uyumlu muhasebe, kayıt, bilgi ve belge sistemi ile düzenli iş akışı ve haberleşmeyi sağlayacak yeterli bir organizasyonun kurulmuş,

b) Mekân ve bilgi işlem altyapısını da içerecek şekilde teknik donanımın sağlanmış,

c) Uygun iç kontrol, risk yönetimi ve teftiş sisteminin oluşturulmuş,

ç) Yeterli sayıda personelin istihdam edilmiş,

d) Personelin görev tanımları, çalışma usul ve esasları ile yetki ve sorumluluklarının belirlenmiş,

e) Risk yönetimi, iç kontrol ve teftiş politika ve prosedürleri ile 11 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen personelin taşıması gereken öğrenim durumu, deneyim, bilgi ve beceri seviyeleri gibi nitelikler ile diğer niteliklerin yazılı olarak belirlenerek yönetim kurulu tarafından karara bağlanmış ve ilgili personele tebliğ edilmiş,

olması gerekir.

(2) **(Ek: RG-26/8/2020-31225)** Kamu tüzel kişilikleri, kamu kurumları ile kamu sermayeli kuruluşların pay sahibi olduğu İFK'lar için bu maddenin birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

Yöneticilere ve personele ilişkin şartlar

MADDE 11 – (1) İFK personeli; genel müdür, genel müdür yardımcıları, iç kontrol elemanları, risk yönetim personeli, müfettişler ile hizmet personeli dışındaki diğer personelden oluşur. Yönetici, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ile ilgili birim yöneticisi olan kişilerdir.

(2) İFK'nın yönetim kurulu üyeleri ile personelinin mali güç şartı hariç olmak üzere 5 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan şartları taşıması gerekmektedir.

(3) İFK'nın;

a) En az beş kişiden oluşan yönetim kurulunun üyelerinin;

1) Dört yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olmaları,

2) Çoğunluğunun İFK'nın faaliyet konusunu yakından ilgilendiren bankacılık, finans, sermaye piyasası, hukuk, muhasebe, iktisat, risk yönetimi ve bilgi teknolojileri gibi alanlarda en az 10 yıllık mesleki tecrübeyi haiz olmaları,

3) En az birinin Kurulun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerinde sayılan nitelikleri taşıyan bağımsız üye olması,

4) En az birinin Kurulun lisanslamaya ilişkin düzenlemeleri uyarınca Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansına ve Türev Araçlar Lisansına sahip olması,

b) Genel müdür ve genel müdür yardımcılarının;

1) Hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, kamu yönetimi ve dengi dallarda dört yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olması, mühendislik alanında yüksek öğrenim görmüş ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olması,

2) Bankacılık, finans, sermaye piyasası, hukuk, muhasebe, iktisat, risk yönetimi ve bilgi teknolojileri gibi alanlarda en az 10 yıllık mesleki tecrübeyi haiz olması,

3) Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansına sahip olması,

c) Müfettişlerin ve iç kontrol elemanlarının Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansına, risk yönetim personelinin Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansına ve Türev Araçlar Lisansına sahip olması,

gerekir.

(4) Genel müdürün tam zamanlı ve münhasıran bu görev için istihdam edilmiş olması zorunludur. Genel müdürün herhangi bir şekilde görevinden ayrılması durumunda görevden ayrılma tarihini takip eden 15 iş günü içinde genel müdürlüğe atanacak kişinin, ikinci fıkra ile üçüncü fıkranın (b) bendinde belirtilen şartları taşıdığını gösteren belgelerle birlikte Kurula bildirilmesi şarttır. Bildirimi takip eden 15 iş günü içinde Kurulca olumsuz görüş bildirilmemesi durumunda ilgili kişinin ataması yapılabilir. Genel müdürlük görevine bir yıllık süre içerisinde üç aydan fazla vekalet edilemez.

(5) **(Ek :RG-26/8/2020-31225)** Kamu tüzel kişilikleri, kamu kurumları ile kamu sermayeli kuruluşların pay sahibi olduğu İFK'lar için bu maddenin bir ila dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz.

Mesleki özen ve titizlik ilkesi

MADDE 12 – (1) İFK'nın yöneticileri ve personeli, çalışmalarında ve karar almada gerekli mesleki özen ve titizliği göstermek zorundadır.

Bağımsızlık ilkesi

MADDE 13 – (1) İFK yöneticileri ve personeli faaliyetlerinde bağımsız olmak zorundadırlar. Bağımsızlık, mesleki faaliyetin dürüst ve tarafsız yürütülmesini sağlayacak bir anlayış ve davranışlar bütünüdür. Yöneticilerin ve personelin faaliyetleri sırasında, dürüst ve tarafsız olmalarının yanında, bağımsızlıklarını ortadan kaldırabilecek özel durumların da bulunmaması şarttır.

(2) İFK yöneticileri ve personeli çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarından uzak kalmak, dürüstlük ve tarafsızlıklarını etkileyebilecek müdahalelere imkan vermemek, ayrıca dürüstlük ve tarafsızlıklarını etkileyebilecek iş ve işlemlerden kaçınmak zorundadırlar.

Sır saklama

MADDE 14 – (1) İFK yöneticileri ve personeli işleri dolayısıyla hizmet verdiği kişiler hakkında öğrendikleri sırları açıklayamazlar ve bu sırları kendilerinin veya üçüncü kişilerin menfaatine kullanamazlar.

(2) Kamuyu aydınlatma amacıyla mevzuat gereği yapılan ilan ve duyurular, adli veya mevzuatla yetkili kılınmış olmak kaydıyla idari her türlü inceleme ve soruşturma halleriyle suç oluşturan durumlara ilişkin bilgilerin ilgililere verilmesi sır kapsamında değildir.

İç kontrol sistemi

MADDE 15 – (1) İç kontrol sistemi, İFK faaliyetlerinin etkinliği ile muhasebesel, finansal ve idari konulara ait bilgilerin doğruluğunun, güvenilirliğinin ve zamanında elde edilebilirliğinin sağlanmasını; İFK faaliyetlerinin Kanuna, bu Tebliğe, ilgili mevzuata, esas sözleşmeye uygun yürütülmesini; hata, hile ve usulsüzlüklerin önlenmesini ve tespitini; varlıkların korunmasını ve yükümlülüklerin kontrol altında tutulmasını; maruz kalınan her türlü riskin tanımlanması, değerlendirilmesi ve yönetimi için gerekli altyapının hazırlanmasını temin etmek amacıyla uygulanan esas ve usullerdir.

(2) İç kontrol sistemi kapsamında;

a) İFK bünyesinde işlevsel görev ayrımının tesis edilmesi ve sorumlulukların paylaştırılması,

b) Muhasebe, finansal raporlama ve bilgi sistemlerinin etkin çalışacak şekilde tesis edilmesi,

c) İç kontrol faaliyetlerinin, asgari olarak, İFK'nın faaliyetlerinin icrasına, finansal raporlamaya ve Kanun, bu Tebliğ, ilgili mevzuat, esas sözleşme ve İFK'nın iç işleyişi ile ilgili düzenlemelere uyuma yönelik işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde oluşturulması,

ç) İFK'nın iş adımlarının gösterildiği iş akış şemalarının ve iş akışları üzerinde kontrollerin oluşturulması,

zorunludur.

(3) İFK bünyesinde iç kontrol faaliyetleri, günlük faaliyetlerin ayrılmaz bir parçası olarak düzenlenir ve sürdürülür.

(4) İç kontrol sistemi kapsamındaki faaliyetler İFK yönetim kurulu tarafından münhasıran bu görev için atanan en az bir iç kontrol elemanı tarafından yürütülür.

(5) İç kontrol elemanına, asgari olarak;

a) İç kontrol sistemine ilişkin politika ve prosedürlerin uygulanmasını gözetme ve kontrol etme,

b) Çeşitli kontrol dokümanları ve araçları üzerinden genel veya özel gözlemlere ve izlemeye dayalı kontrol ya da inceleme yapma, tespitlerini rapora bağlayıp en fazla üçer aylık dönemler itibarıyla yönetim kuruluna ve genel müdüre intikal ettirme,

c) İç kontrol faaliyetleri kapsamında izledikleri, inceledikleri ve kontrol ettikleri hususlara ilişkin olarak gerekli gördüğü birim ve yetkililerden ilave açıklama isteme, bunların bilgi ve görüşlerine başvurma, İFK'da bulunan diğer birimlere uyarıda bulunma,

yetki ve sorumluluğu verilir.

(6) İFK yönetim kurulu; kendisine bağlı icracı birimler bulunmayan üyelerinden birini iç kontrolden sorumlu yönetim kurulu üyesi olarak belirler. İç kontrolden sorumlu yönetim kurulu üyesi;

a) İç kontrol sisteminin düzenlemelere, meslek kurallarına ve yazılı prosedürlere uygun çalışmasına, doğabilecek risklerin tespitine ve yönetilmesine ilişkin çalışmalar yapmaktan ve bu konuda yönetim kurulunu bilgilendirmekten,

b) Kurul düzenlemeleri ve İFK'nın politikaları çerçevesinde kabul edilebilir risk düzeylerini belirlemekten; iç kontrol politikaları ile prosedürlerinin hazırlanmasından ve yönetim kurulunun onayına sunulmasından,

c) İç kontrol hedeflerinin uygunluğu, kontrol sonuçlarının izlenebilirliği, kontrol faaliyetinin bağımsız ve nesnel olarak sürdürülmesi ve güvenilirliği konularından,

sorumludur.

Risk yönetimi sistemi

MADDE 16 – (1) Risk yönetimi sistemi, İFK'nın faaliyetlerinin niteliğine ve büyüklüğüne bağlı olarak karşılaşabileceği temel risklerin tanımlanmasını, risk tanımlamalarının düzenli olarak gözden geçirilmesini ve önemli gelişmelere paralel olarak güncellenmesini, maruz kalınan risklerin tutarlı bir şekilde değerlendirilmesi için etkin bir risk ölçüm mekanizmasının geliştirilmesini içermelidir.

(2) Risk yönetimi sistemi kapsamında;

a) Faaliyetlerden kaynaklanan risklerin farklı boyutlarını yönetmeye ve değişen koşullara uyum sağlamaya imkân verecek yeterli politikalar, uygulama usulleri ve limitlerin belirlenmesi,

b) Risk yönetimi faaliyetlerinin, asgari olarak, riskin ölçümü, izlenmesi, kontrolü ve raporlanmasını içerecek şekilde oluşturulması,

zorunludur.

(3) Risk yönetimi sistemi kapsamındaki faaliyetler İFK yönetim kurulu tarafından münhasıran bu görev için atanan en az bir risk yönetim personeli tarafından yürütülür.

(4) Risk yönetim personeline, asgari olarak;

a) Risk yönetim stratejilerini, risk yönetim politika ve prosedürleri ile bunlara uygun risk ölçüm modellerini belirleme, bunların uygulanmasını sağlama, düzenli olarak gözden geçirme ve gerekli değişiklikleri yapma,

b) İFK'nın kullandığı risk ölçüm modellerinden periyodik raporlar üretme ve raporları analiz etme,

c) Sayısallaştırılabilen risklerin belirlenen limitler dahilinde kalmasını sağlama ve bu limitlerin kullanımını izleme,

ç) Beklenmeyen piyasa koşullarının temel faaliyet konularına etkisini değerlendirecek şekilde düzenli olarak stres testi ve senaryo analizleri uygulama,

d) Risk ölçümü ve risk izleme sonuçlarını rapora bağlayıp en fazla üçer aylık dönemler itibarıyla yönetim kuruluna ve genel müdüre intikal ettirme,

yetki ve sorumluluğu verilir.

Teftiş sistemi

MADDE 17 – (1) Teftiş sistemi, İFK'nın faaliyetlerinin, Kanun, bu Tebliğ, ilgili mevzuat, esas sözleşme ve İFK'nın iç işleyişiyle ilgili strateji, politika, ilke ve hedeflerine uygun olarak yürütülmesini ve iç kontrol ve risk yönetimi sistemlerinin etkinliği ve yeterliliğinin sağlanmasını denetleyecek şekilde oluşturulur.

(2) Teftiş sistemi kapsamında;

a) Teftiş planının hazırlanması ve icrası, sonuçların raporlanması ve alınan önlemlerin izlenmesi,

b) İç kontrol ve risk yönetimi sistemlerinin yeterliği ve etkinliğinin değerlendirilmesi,

c) Muhasebe kayıtları ile finansal raporların doğruluğu ve güvenilirliğinin incelenmesi,

ç) İç kontrol uygulama usullerinin işleyişinin test edilmesi,

zorunludur.

(3) Teftiş sistemi kapsamındaki faaliyetler, İFK'nın büyüklüğüne, faaliyetlerinin çeşitliliğine, yoğunluğuna, kapsamına ve risk düzeyine bağlı olarak, Kanun, bu Tebliğ ve ilgili mevzuatta öngörülen denetim hizmetlerinin aksatılmadan ve bu hizmetlerin gerektirdiği seviyede yerine getirilmesi amacıyla İFK yönetim kurulu tarafından münhasıran bu görev için atanan en az bir müfettiş tarafından yürütülür.

(4) Müfettişe, asgari olarak;

a) İFK'nın tüm faaliyetlerinin incelenmesi ve denetlenmesi, denetim politika, program, süreç ve uygulamalarının izlenmesi ve yönlendirilmesi,

b) Teftiş faaliyetlerinin, denetim faaliyetlerine yönelik politika ve uygulama usulleri ile teftiş planları çerçevesinde yürütülmesi,

c) Eksiklik, hata ve suistimallerin ortaya çıkarılması, bunların yeniden ortaya çıkmasının önlenmesine ve kaynakların etkin ve verimli olarak kullanılmasına yönelik görüş ve önerilerde bulunulması,

ç) Kurula ve üst yönetime iletilen bilgi ve raporlamaların doğruluğu ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi,

d) Tespitlerini rapora bağlayıp en fazla üçer aylık dönemler itibarıyla yönetim kuruluna ve genel müdüre intikal ettirme,

yetki ve sorumluluğu verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Faaliyet Esasları

Faaliyet kapsamı

MADDE 18 – (1) İFK, faaliyet amacını gerçekleştirmek üzere;

a) Varlıkları devralabilir, varlıkları devredebilir, devralınan varlıkları yönetebilir ve varlıkları teminat olarak alabilir,

b) Devraldığı veya teminat olarak aldığı varlıklar karşılığında ipotekli sermaye piyasası aracı ihraç edebilir,

c) KFF, VFF veya VKŞ kurucusu olabilir,

ç) Üçüncü fıkra hükümleri çerçevesinde fon kurmaksızın İDMK ve VDMK ihraç edebilir,

d) Sermaye piyasası araçlarının ihracından veya varlıkların temininden kaynaklanan yükümlülükler için esasları Kurulca belirlenen şekilde garanti verebilir,

e) Kurulun İTMK ve VTMK ile İDMK ve VDMK'ya ilişkin düzenlemeleri uyarınca hizmet sağlayıcılığı veya nakit yöneticiliği faaliyetinde bulunabilir,

f) Faaliyetlerinin gerektirdiği risk yönetimi amaçlı işlemleri yürütebilir,

g) Kurul tarafından izin verilen diğer faaliyetleri yerine getirebilir.

(2) İFK'ların ipotekli sermaye piyasası aracı ve pay ihraçları, söz konusu ihraçlara yönelik Kurul düzenlemeleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

(3) İFK'nın fon kurmaksızın İDMK veya VDMK ihraç edebilmesi için, münhasıran İDMK veya VDMK ihraç etmek amacıyla faaliyet göstermesi ve esas sözleşmesinde bu yönde bir ibare bulunması zorunludur.

Varlıkların devir ve teminat olarak alınması suretiyle kaynak temini

MADDE 19 – (1) Varlıkların devralınmasına, devredilmesine ve teminat olarak alınmasına ilişkin işlemler İFK'nın yönetim kurulu kararına istinaden asgari unsurları Kurulca belirlenen bir sözleşmeyle nakit veya ipotekli sermaye piyasası aracı ihracı karşılığında yapılır.

(2) İFK tarafından devralınan varlıkların mülkiyetiyle ilgili tüm hak ve yükümlülükler İFK'ya geçer. İFK tarafından teminat olarak alınan varlıklar ise, teminat verenin mülkiyetinde kalmaya devam eder.

(3) Varlıkların, İFK'nın kurucusu olduğu KFF, VFF ve VKŞ'lere devrinin İFK üzerinden yapılması esastır. Ancak İFK yönetim kurulunun devir işlemine onay vermesi ve devre ilişkin tüm sözleşme ve tescil işlemlerinin İFK ile KFF, VFF ve VKŞ yetkililerinin müşterek imzalarıyla gerçekleşmesi halinde, doğrudan KFF, VFF ve VKŞ'lere devir yapılması mümkündür.

(4) Devredenin veya teminat verenin, sözleşmenin sona ermesi, devredilen varlıkların sözleşmede belirtilen niteliklere uygun olarak devredilmediğinin anlaşılması veya varlıkların teminat niteliğini kaybetmesi halinde, İFK'nın varlıkları iade ve değiştirme taleplerini karşılaması zorunludur. İFK ile devreden veya teminat veren arasında imzalanacak sözleşmede buna ilişkin bir hükme yer verilir.

Devir veya teminat olarak alınan varlıkların yönetimi

MADDE 20 – (1) İFK, devir veya teminat olarak aldığı varlıkları, hizmet sağlayıcı ya da nakit yöneticisi sıfatıyla yönetebileceği gibi, bu hizmetleri esas sözleşmede hüküm bulunmak kaydıyla yönetim kurulu kararına istinaden asgari unsurları Kurulca belirlenen yazılı bir sözleşme karşılığında 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan kuruluşlardan da tedarik edebilir.

(2) Dışarıdan hizmet veren kuruluş tarafından, varlıklarla ilgili olarak tahsil edilen tüm tutarlar, ivedilikle İFK adına açılan ayrı bir hesaba aktarılır.

(3) Dışarıdan hizmet alımına ilişkin sözleşme, İFK yönetim kurulunca onaylanarak feshi ihbara gerek kalmaksızın bir yıl sonunda sona erer. Tarafların yazılı mutabakatı ile sözleşme aynı süre için yenilenebilir. İFK'ya dışarıdan hizmet veren kuruluşun sözleşmeyle belirlenen yükümlülüklerini yerine getirmemesi; kendi mevzuatı uyarınca faaliyetlerinin sürekli veya geçici olarak sınırlandırılması, durdurulması veya faaliyet yetki belgelerinden biri veya birden fazlasının iptal edilmesi halinde, sözleşme bu sürenin sona ermesi beklenmeden İFK tarafından sona erdirilir. Bunlar dışında, İFK yönetim kurulunun kararı ile 30 gün önceden yazılı ihbarda bulunmak kaydıyla da sözleşme sona erdirilebilir.

(4) Sözleşmenin sona ermesini takiben, varlıklara ilişkin yazılı veya elektronik ortamda tutulan tüm defter, belge ve kayıtlar ile varlıklara ilişkin tüm nakit ve hesaplar, mahsup veya kesinti yapılmaksızın, İFK'ya veya birinci fıkra uyarınca İFK yönetim kurulunun önceden belirlemiş olduğu kurucu niteliğini haiz diğer kuruluşlara devredilir.

(5) Varlıkların yönetimi amacıyla dışarıdan hizmet alınmasına karar verilmesi halinde, üçüncü fıkrada belirtilen sebeplerle İFK'ya dışarıdan hizmet verecek kuruluşun yerine geçmek üzere ilave bir kuruluşla daha sözleşme imzalanması gereklidir.

Yapamayacakları iş ve işlemler

MADDE 21 – (1) İFK;

a) 18 inci maddede belirtilen faaliyetler ve bunlara ilişkin iş ve işlemler ile mevzuatın imkan verdiği haller hariç olmak üzere hiçbir faaliyette bulunamazlar,

b) Bankacılık Kanununda tanımlandığı üzere mevduat veya katılım fonu toplayamazlar, mevduat veya katılım fonu toplama sonucunu verebilecek iş ve işlemler yapamazlar,

c) Sermaye piyasası faaliyetlerini yürütebilmek için gerekli olanın üstünde taşınmaz mal edinemezler,

ç) Hiçbir ticari, sınai ve zirai faaliyette bulunamazlar,

d) Ödünç para verme işlemleri yapamazlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Defter ve kayıt tutma, finansal raporlama ve bağımsız denetim yükümlülüğü

MADDE 22 – (1) İFK, TTK ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tutmak zorunda olduğu defter ve kayıtları tutmak, söz konusu belgeleri TTK'nın 82 nci maddesi uyarınca saklamak ve faaliyetlerine ilişkin muhasebe kayıt ve işlemlerinde Kurulca yapılacak düzenlemelere uymak zorundadır.

(2) İFK'lar, finansal raporlama ve bağımsız denetim konusunda Kurulun finansal raporlamaya ve bağımsız denetime ilişkin düzenlemelerine tabidir.

(3) İFK'lar, yönetim kurulu faaliyet raporlarında, Kurulun finansal raporlamaya ilişkin düzenlemelerinde belirtilenlere ilave olarak, devir veya teminat olarak aldıkları varlıklara ilişkin bilgilere asgari unsurları Kurulca belirlenen içerikte yer vermek zorundadırlar.

(4) Bu Tebliğ kapsamında hazırlanan tüm raporların en az beş yıl süre ile İFK nezdinde saklanması zorunludur.

Faaliyet izinlerinin iptali veya faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması

MADDE 23 – (1) Kurul, aşağıdaki hallerde, olayın mahiyet ve önemini göz önüne alarak, İFK'ların faaliyet izinlerini iptal edebilir ya da faaliyetlerini geçici olarak durdurabilir:

a) Kanunun 96 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca, mevzuat, Kurulca belirlenen standartlar, esas sözleşme ve izahname hükümlerine aykırılıkların tespiti,

b) Kanunun 97 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca mali yapısının zayıflaması ve yükümlülüklerini yerine getirmediğinin tespiti,

c) İFK'nın kuruluş ve faaliyet izni alınmasına ve ortak ve yöneticileri ile personeline ilişkin olarak Kanunda ve bu Tebliğde öngörülen şartların kaybedildiğinin anlaşılması halinde Kurulca mevzuata uyumunun sağlanmasına ilişkin bildirimin tebellüğ edildiği tarihten itibaren üç ay içinde bu şartların yeniden sağlanamaması,

ç) Faaliyette bulunma yetkisinden açıkça feragat edilmesi veya faaliyet izninin verildiği tarihten itibaren 12 ay süreyle ilgili izin kapsamında herhangi bir faaliyette bulunulmaması,

d) Faaliyet izninin yanlış veya yanıltıcı beyanlarda bulunularak ya da hukuka aykırı diğer yollarla alınmış olması.

(2) Bu Tebliğ uyarınca faaliyetlerinin geçici olarak durdurulmasına karar verilen İFK'lara Kurulca iki yılı geçmemek üzere uygun bir süre verilir. Verilen süre Kurul karar tarihinden itibaren başlar. Faaliyetlerin geçici olarak durdurulmasına ilişkin olarak verilen süre, toplamı iki yılı geçmemek üzere İFK'nın talebi üzerine veya Kurul tarafından resen uzatılabilir. Sürenin sonunda İFK'nın yeniden faaliyete geçememesi durumunda faaliyet izni iptal edilir.

(3) İki yıl içinde faaliyetleri iki kez geçici olarak durdurulan İFK'lara bu tedbir üçüncü defa uygulanmaz, faaliyet izinleri iptal edilir.

(4) Kurulca yapılacak değerlendirmede, İFK tarafından 12 ay süresince herhangi bir faaliyet yapılmadığının tespit edilmesi durumunda veya İFK tarafından faaliyetlerin altı ay veya daha fazla süreyle yürütülmeyeceğinin bildirilmesi halinde de faaliyet izni Kurulca iptal edilir. Ancak bu süreler, İFK tarafından haklı bir sebebin ileri sürülmesi halinde Kurulca uzatılabilir.

(5) Faaliyet izni sürekli olarak iptal edilen İFK'lar bu durumun kendilerine bildirildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde esas sözleşmelerindeki ticaret unvanına, amaç ve faaliyet konularına ilişkin hükümleri, bu Tebliğde belirtilen faaliyetleri kapsamayacak şekilde değiştirmek zorundadırlar. İFK'lar bu değişiklikleri yapmadıkları takdirde, TTK'nın 529 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) numaralı bentleri hükümleri gereğince münfesih addolunur.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 24 – (1) İFK'lar,

a) Kuruluşlarına ilişkin esas sözleşme ile kuruluş sonrasındaki tüm esas sözleşme değişikliklerinin yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinin bir nüshasını yayımlanmasını,

b) Yöneticilerinin ve personelinin 11 inci maddede belirtilen şartlarında herhangi bir değişiklik olması halinde değişikliğin meydana geldiği tarihi,

c) Yöneticilerinin ve personelinin görevden ayrılması, bunların yerine veya mevcutlara ilaveten yeni kişilerin istihdam edilmesi, görevlerinin ve görev yerlerinin değiştirilmesi ve benzeri her türlü değişikliği; yeni istihdam edilenlerin 11 inci maddede belirtilen şartları taşıdıklarını gösterir belgeler ve kimlik bilgileri ile birlikte, değişikliğin meydana geldiği tarihi,

ç) Varlıkların devrine, bu varlıkların yönetimine veya teminat olarak alınmasına ilişkin sözleşmeleri imzalanmasını,

d) İFK tarafından ve İFK aleyhine açılan dava sonuçlarını, öğrendikleri tarihi,

e) İFK'da murahhas üye tayinine ve bunların yetki ve sorumluluklarının belirlenmesine ilişkin yönetim kurulu kararları ile bunda yapılan değişiklikleri, ilgili yönetim kurulu kararının alınmasını,

f) İletişim bilgileri, internet sitesi, vergi kimlik numarası ve ticaret sicil numarası bilgileri ile bunlarda meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihi,

g) Kurulun bağımsız denetime ilişkin düzenlemeleri kapsamında seçtiği bağımsız denetim kuruluşuna ilişkin bilgiler ve buna ilişkin değişiklikleri keyfiyeti,

ğ) Merkez adresi ile faaliyet şartlarını tevsik eden belgelerle birlikte bunlarda meydana gelen değişiklikleri,

h) Mevcut imza sirkülerlerini ve değişiklik meydana gelmesi halinde güncel imza sirkülerlerini konuya ilişkin yönetim kurulu karar tarihini,

izleyen üç iş günü içinde Kurula göndermek zorundadırlar.

(2) İFK'nın gözetim ve denetimi ile ilgili Kurul tarafından talep edilecek her türlü bilgi ve belgenin Kurul tarafından belirlenecek süre ve esaslar çerçevesinde gönderilmesi ve Kurul tarafından gerekli görülen hususların kamuya duyurulması zorunludur.

Reklam ve ilanlara ilişkin esaslar

MADDE 25 – (1) İFK'nın faaliyetlerine ilişkin her tür yazılı, sesli ve görüntülü basın-yayın organı ile elektronik ortamda verilen ilanlarda aşağıda belirlenen ilkelere uyması zorunludur.

(2) Reklam ve ilanlarda kullanılan ifade ve sayısal verilerde;

a) Hizmet verilen kişileri yanıltıcı ve aldatıcı, bilgi ve tecrübe noksanlıklarını istismar edici ifadelere yer verilmemesi,

b) Abartılı şekilde yazı, görüntü ve resimler ile ölçeklerde farklılık yaratmak suretiyle görsel olarak müşteriyi yanıltıcı grafik ve şekiller kullanılmaması,

c) Objektiflikten uzak bilgi verilmemesi,

ç) Kurulca belirlenen veya diğer Kurul düzenlemeleri uyarınca açıklanması zorunlu tutulan bilgilerin gizlenmemesi,

zorunludur.

(3) Reklam ve ilanlarda, İFK'nın mali durumuna ilişkin sayısal veriler veya buna benzer resmi verilerle kanıtlanması mümkün olan ifadeler, ancak bu yargılara ulaşmayı sağlayabilecek kaynaklar referans gösterilmek suretiyle kullanılabilir. Bu tür bilgiler için sadece kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili yayınları ile mali alanda meslek örgütü niteliğindeki kuruluşların kaynakları referans olarak gösterilir.

(4) İFK, bu Tebliğ kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin olarak yazılı, sesli, görüntülü veya basılı araçlarla yapılacak tüm ilan ve reklamlar ile ilgili dokümanların bir örneğini beş yıl süreyle saklamak zorundadır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (Ek :RG-26/8/2020-31225)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyette olan İFK tarafından bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüne uyum sağlanması için Kurula başvuruda bulunulması zorunludur.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme
MADDE 27 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Kurul yürütür.